

Hallituksen esitys Eduskunnalle Intian tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Intian tasavallan kanssa 7 päivänä marraskuuta 2002 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen ja voimaansaattamislakiehdotuksen. Sopimuksen tarkoituksena on selkiinnyttää erityisesti sijoituksia koskevia oikeudellisia perusteita maiden välillä sekä edistää ja tiivistää taloudellista yhteistyötä Intian tasavallan kanssa. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä tunnuste-

taan tarve suojella niitä.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Intia itsenäistyi vuonna 1947 Iso-Britannian alaisuudesta. Intia on liittotasavalta, jossa on 25 osavaltiota ja seitsemän keskushallituksen alaista erityisaluetta. Parlamentti on kaksikamarinen; ylähuoneeseen valitaan 245 jäsentä kuudeksi vuodeksi, alahuoneeseen 543 jäsentä viideksi vuodeksi. Itsenäisyysliikkeen voimahahmoja ollut Jawaharlal Nehru, hänen perheensä ja perheen puolue Intian kongressipuolue hallitsivat Intiaa lyhyttä keskeytystä lukuun ottamatta maan itsenäistymisestä 1990-luvun puoliväliin saakka.

Intia on yksi Aasian nopeimmin kehittyvistä maista. IMF on ennustanut sen vuoden 2003 kasvuvauhdiksi 5,7 prosenttia. Bruttokansantuote kasvoi 1990-luvulla vuosittain 5,6%. Yli miljardin ihmisen Intian nopea väestönkasvu on yhdessä ympäristöongelmien kanssa valtava haaste.

Intian osuus maailmankaupasta on vain 0,7%. Vienti perustuu pääasiassa tekstiileihin, jalokiviin, koneteollisuuden tuotteisiin ja kemikaaleihin. Tärkeimmät vientimaat ovat USA, Hongkong, Iso-Britannia, Yhdistyneet Arabiemiraatit ja Saksa. Intian tuonti koostuu pääasiassa polttoaineista, jalokivistä ja koneista. Tärkeimmät tuontimaat ovat USA, Belgia, Nigeria, Iso-Britannia, Sveitsi ja Japani. EU on Intian tärkein kehitysyhteistyökumppani.

Huolimatta yksityistämisprosessista sekä talouselämän avautumisesta, Intian taloutta pidetään yhä eräänä maailman protektionistisimmista. Vaikka suorat ulkomaiset sijoitukset olisivatkin Intian tulevalle talouskehitykselle ensiarvoisen tärkeitä, ei ulkomaisten investointien määrä ole kovin suuri, johtuen Intian ja Pakistanin välisestä jännitteestä, Intian valtiontalouden vaikeuksista, syvästä rakenteellisesta korrumpiosta ja byrokratiasta sekä heikosta infrastruktuurista.

Suomen ja Intian väliset kauppasuhteet ovat vaatimattomat. Suomen vienti Intiaan vuonna 2001 oli arvoltaan 215 miljoonaa euroa, vastaten 0,5% osuutta Suomen kokonaisviennistä. Koneiden ja laitteiden osuus

viennistä oli 33%. Lupaavimpia uusia aloja ovat langaton viestintä, energiahuolto, bioteknologia ja terveydenhuolto.

Suomen tuonti Intiasta vuonna 2001 oli arvoltaan 86 miljoonaa euroa eli 0,2% kokonaisvuonnista. Tuonnista vaatteiden osuus oli 36%.

Tällä hetkellä Intiassa toimii yli 30 suomalaisyritystä, pääasiassa yhteisyrityksinä tai kaupallisina edustustoina. Sen lisäksi on lukuisa joukko vientiagentuurin välityksellä toimivia yrityksiä. Monet yrityksistä suunnittelevat Intian toimipisteestään koko Aasian kattavaa aluekonttoria. Keskeisimmät toimialat, joilla Intiaan etabloituneet suomalaisyritykset toimivat ovat metalli-, rakennus-, kaivosteollisuus sekä telekommunikaatio- ja satamalaitteet. Suurimmista Intiassa toimivista suomalaisyrityksistä voidaan mainita mm. Ahlström, Wärtsilä, Kone, Fiskars, Pohjolan Voima, Nokia, Metso/Valmet, Outokumpu, StoraEnso, KCI Konecranes, Vaisala, Partek/Sisu, Thermoprojects, UPM Kymmene, M-Real, Fortum Engineering, Jaakko Pöyry, Labsystems, Teleste, Sonera ja Netpoint.

Suomen tavoitteena on investointisuojausopimuksen myötä luoda suotuisimmat edellytykset kaupalle ja investointitoiminnalle maassa. Suomella on jo investointisuojausopimukset Kaakkois-Aasian maista Filippiinien, Indonesian, Kiinan, Etelä-Korean, Malesian, Thaimaan ja Vietnamin kanssa.

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset seuraavien maiden kanssa: Egypti (SopS 3/1982), Kiina (SopS 4/1986), Sri Lanka (SopS 54/1987), Malesia (SopS 79/1987), Unkari (SopS 20/1989), Venäjä (tehty Neuvostoliiton kanssa, SopS 58/1991, muutospöytäkirja SopS 57/1999), Tshekki (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Viro (SopS 104/1992), Latvia (SopS 5/1993), Romania (SopS 121/1992), Liettua (SopS 119/1992), Uzbekistan (SopS 74/1993), Ukraina (SopS 6/1994), Valko-Venäjä (SopS 89/1994), Turkki (SopS 29/1995), Chile (SopS 23/1996), Vietnam

(SopS 27/1996), Argentiina (SopS 21/1996), Korean tasavalta (SopS 25/1996), Thaimaa (SopS 35/1996), Slovakia (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Peru (SopS 33/1996), Arabiemi-raattien liitto (SopS 22/1997), Kuwait (SopS 32/1997), Indonesia (SopS 34/1997), Moldova (SopS 42/1997), Kazakstan (SopS 20/1998), Puola (SopS 28/1998), Albania (SopS 16/1999), Oman (SopS 18/1999), Bulgaria (SopS 50/1999), Filippiinit (SopS 52/1999), Libanon (SopS 4/2000), Slovenia (SopS 37/2000), Meksiko (SopS 54/2000), Etelä-Afrikan tasavalta (SopS 8/2001), Bosnia ja Hertsegovina (SopS 7/2001), Ecuador (SopS 79/2001), Makedonia (SopS 21/2002), Tansania (SopS 94/2002) sekä Kroatia (SopS 92/2002).

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimukseen liittyvät määräykset tähtäävät lähinnä elinkeinoelämän sijoituksiin kohdistuvan mielivaltaisen kohtelun mahdollisuuksien vähentämiseen ja sijoitusympäristön ennakoitavuuden lisäämiseen kohdemaassa. Sopimus pyrkii vähentämään ulkomaisiin sijoituksiin liittyvää poliittista maariskiä ja alentamaan siten yritysten sijoituskynnystä. Sopimuksella halutaan vaikuttaa myös ulkomaisiin sijoituksiin liittyviä rahoituskustannuksia alentavasti.

Sopimuksessa määritellään sijoittajan, sijoituksen ja tuoton käsitteet sekä sopimuksen maantieteellinen soveltamisala. Sopimuksella edistetään sijoituksia yleisesti ja suojellaan maahan tehtyjä sijoituksia.

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan. Sijoituksiin on sovellettava vähintään yhtä edullista kohtelua kuin omien sijoittajien tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien sijoituksille, riippuen siitä kumpi kohtelu on sijoittajan kannalta edullisempi.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia ei voi pakkolunastaa tai kansallistaa muuten kuin ainoastaan ei-syrjivältä pohjalta ja yleisen edun sitä edellyttäessä. Toimenpiteeseen

voidaan ryhtyä vain välitöntä, riittävää ja tosiasiallista korvausta vastaan asianmukaisin laillisin menettelyin.

Sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai vastaavasta johtuva sijoitusten kärsimä vahinko on hyvitetty tai korvattava vähintään samantasoisesti kuin oman maan tai suosituimmuusasemassa olevien maiden sijoittajien osaksi tuleva hyvitys.

Sopimus mahdollistaa varojen välittömän siirtovapauden vaihdettavissa valuutoissa.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset tuomioistuini- ja kansainvälisestä välimiesmenettelystä. Sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät erimielisyydet sopijapuolten välillä ratkaistaan kutakin yksittäistapausta varten perustettavassa kansainvälisessä välimiesoikeudessa.

Edelleen kumpikin sopijapuoli sitoutuu julkaisemaan tai pitämään muuten yleisesti saatavilla lakinsa, määräyksensä ja menettelytapansa, jotka voivat vaikuttaa sopimuksen soveltamiseen.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esityksellä pyritään edistämään suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia toisessa sopimusmaassa luomalla niiden sijoitustoiminnalle suotuisimmat ja turvatummat edellytykset.

4. Asian valmistelu

Viranomaisten ja teollisuuden järjestöjen esittämän suosituksen pohjalta Suomi teki Intialle vuonna 1994 ehdotuksen investointisuojoasopimusneuvottelujen aloittamiseksi maiden välillä. Neuvottelut käytiin vuosina 1998, 1999, 2001 sekä 2002 syyskuussa, jolloin sopimusluonnos saatiin valmiiksi ja parafoituin.

Ulkoasiainministeriö pyysi sopimuksen hyväksymistä varten lausunnot ministeriön ulkopuolisilta tahoilta: Kauppa- ja teollisuusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, ja

teriöltä, oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Finnfundilta, Finnveralta, Finprolta, Invest in Finland säätiöltä, Kemianteollisuus ry:ltä, Keskuskauppakamarilta, Metalliteollisuuden Keskusliitolta, Metsäteollisuus ry:ltä, Suomen Pankilta, Suomen

Pankkiyhdistykseltä sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta.

Sopimus allekirjoitettiin New Delhissä 7 marraskuuta 2002. Suomen puolesta sopimuksen allekirjoitti ulkomaankauppaministeri Jari Vilén ja Intian puolesta toinen valtiovarainministeri Anandrao V. Adsul.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet sijoitus, sijoittaja, tuotto ja sopimuspuolten alueet.

2 artikla. Artiklan mukaan sopimuksen määräyksiä sovelletaan sekä tuleviin että sopimuksen voimaantulopäivänä olemassa oleviin sijoituksiin. Sopimus ei kuitenkaan koske vaateita, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

3 artikla. Artiklan mukaan kumpikin sopimuspuoli kannustaa toisen sopimuspuolen sijoittajia ja luo heille suotuisat olosuhteet, hyväksyy sopimuksen määrittelemät sijoitukset sekä varmistaa kaikkien alueellaan olevien viranomaisten noudattavan sopimuksen määräyksiä. Sopimuspuolet suojelevat alueellaan olevia toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja myöntävät niille oikeudenmukaisen kohtelun ja täysimääräisen suojan ja turvan. Sijoituksiin ja niihin liittyvään liiketoimintaan ei saa isäntävaltion taholta kohdistua kohtuuttomia tai syrjiviä toimenpiteitä.

Sopimuspuolet sitoutuvat huolehtimaan sopimuksen soveltamiseen vaikuttavien lakien, alemmantasoisten säännösten, tuomioistuinten päätösten ja kansainvälisten sopimustensa julkisesta saatavuudesta. Sopimuspuolella ei ole velvollisuutta luovuttaa luottamuksellisia tai omistamiseen liittyviä tietoja tai antaa pääsyä sellaisiin tietoihin, joiden paljastaminen olisi kyseisen sopimuspuolen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön vastaista tai haittaisi yksittäisten sijoittajien laillisia kaupallisia etuja.

4 artikla. Artikla velvoittaa isäntäsopimuspuolen takaamaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omien sijoittajiensa tai suosituimmasasemassa olevien maiden sijoittajien sijoituksille. Edullisen kohtelun vaatimus ulotetaan myös toisen sopimuspuolen sijoittajiin, kun on kyse sijoitusten hoitamisesta, ylläpidosta, käytöstä, hyödyntämisestä tai luovuttamisesta. Poikkeuksen suosituimmas-

kohtelusta muodostavat alueelliset taloudelliset järjestöt ja tulliliitot, jotka erotetaan sopimuksen ulkopuolelle siten, että niistä koituvia etuja ei velvoiteta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin. Samoin sopimuksen ulkopuolelle suljetaan kansainvälisistä verojärjestelyistä aiheutuvat etuudet.

5 artikla. Omaisuuden pakkolunastukselle tai kansallistamiselle asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Niihin voi ryhtyä ainoastaan yleisen edun vaatiessa ja syrjimättömyyden pohjalta. Korvauksen on oltava tosiasiallinen ja riittävä ja se on maksettava ilman aiheutonta viivytystä. Korvauksen saaja on oikeutettu saamaan korvaussummalle markkinahintaisen koron maksupäivään asti. Korvauksen saajalla on oikeus saada lunastuspääötös nopeasti riitautettua isäntävaltion tuomioistuimessa tai muussa riippumattomassa viranomaisessa.

6 artikla. Artiklassa on määräykset siltä varalta, että sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille tapahtuu menetyksiä sodan, muun aseellisen konfliktin, kansallisen hätätilan, mellakan tai muun vastaavan tapahtuman johdosta. Mikäli isäntävaltiona oleva sopimuspuoli suorittaa asian johdosta sijoittajille korvauksia, on toisen sopimuspuolen sijoittajia kohdeltava vähintään yhtä edullisesti kuin isäntävaltion omia tai kolmannen valtion sijoittajia.

Isäntävaltio on 2 kappaleen mukaan kuitenkin tietyin lisäedellytyksin välittömästi vastuussa siitä toisen sopimuspuolen sijoittajille koituneesta vahingosta, jonka sen asevoimat tai viranomaiset ovat aiheuttaneet takavarikoimalla tai tuhoamalla näiden omaisuutta. Korvauksen tulee olla riittävä ja täysin realisoitavissa ja se on maksettava viipymättä. Sijoittajilla on oikeus saada tapauksensa viipymättä toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen artiklan periaatteiden mukaisesti.

7 artikla. Sopimuksessa taataan vapaa siir-

to-oikeus pääomille, tuotoille, maksuille, korvauksille ja ulkomaisten työntekijöiden ansiotuloille. Siirtojen tulee tapahtua viipymättä ja rajoituksitta vapaasti vaihdettavassa valuutassa voimassa olevaan markkinaehtoiseen vaihtokurssiin. Artiklassa säädetään myös käyvän kurssin määrittelystä.

8 artikla. Jos sopimusvaltio taikka sen edustajaksi määrätty taho on myöntänyt takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen toisen sopimusvaltion alueella olevalle sijoitukselle ja tullut tällä perusteella korvausvelvolliseksi, siirtyvät kyseistä sijoitusta koskevat oikeudet ensin mainitulle maksuvelvolliseksi joutuneelle sopimusvaltiolle. Näitä oikeuksia se sijaantulijan asemassa toteuttaa itse tai osoittamansa edustajan välityksellä samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

9 artikla. Artiklassa määritellään menettelytavat sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välisten riitojen ratkaisussa. Artiklan alussa todetaan neuvottelujen ensisijaisuus riitatilanteissa. Jos neuvottelut eivät kolmen kuukauden kuluessa johda ratkaisuun, voi sijoittaja viedä riidan isäntävaltion toimivaltaiseen tuomioistuimeen tai välimiesmenettelyyn.

Välimiesmenettelyyn turvautuessaan sijoittaja voi viedä riidan sijoituksia koskevien riitojen kansainvälisen ratkaisukeskuksen (ICSID) välimiesmenettelyyn, menettelyyn ICSID:in ylimääräisten järjestelyjen mukaisesti, jos vain toinen sopimuspuoli on ICSID:in jäsen tai muuhun välimiesoikeuteen, joka perustetaan, elleivät osapuolet muusta siviililain Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

Sopimuspuolet sitoutuvat olemaan vetoamatta missään vaiheessa välitysmenettelyä sijoittajan vastaisesti siihen, että tämä on saanut korvauksen kärsimästään vahingosta vakuutus sopimuksen perusteella. Sopimuspuolet tunnustavat annettujen tuomioiden lopullisuuden ja sitovuuden sekä täytäntöönpanoon alueellaan.

10 artikla. Artikla koskee sopimuspuolten eli hallitusten välisiä sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvia riitoja, jotka artiklan 1 kappaleen mukaan tulee mahdollisuuksien mukaan ratkaista neuvotteluteitse.

Mikäli riitaa ei ole saatu ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa, voi kumpikin sopimusvaltio artiklan 2 kappaleen mukaan saattaa riidan tilapäisen välimiesoikeuden käsiteltäväksi.

Välimiesoikeuden perustamista, kokoonpanoa ja menettelytapoja koskevat määräykset on kirjattu artiklan 3 - 5 kappaleeseen.

11 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolet kohtelevat suotuisasti lainsäädäntönsä mukaisesti sijoituksiin liittyviä lupahakemuksia ja myöntävät nopeasti alueelleen tarvittavat luvat.

12 artikla. Sijoituksiin sovelletaan sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jonka alueella sijoitus on tehty, ellei tämä sopimus toisin määrää. Sopimus ei kuitenkaan estä sopimuspuolta ryhtymästä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen merkittävien turvallisuussetujen suojelemiseksi poikkeuksellisissa olosuhteissa tai äärimmäisessä hätätilanteessa.

13 artikla. Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille turvataan sopimukseen verrattuna paremmat oikeudet silloin, kun hän on niihin kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden velvoitteiden mukaan oikeutettu.

14 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolet neuvottelevat ajoittain sopimuksen täytäntöönpanoon ja soveltamiseen liittyvistä kysymyksistä.

15 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kumpikin sopimuspuoli on ilmoittanut toisilleen sopimuksen valtiosisäisten voimaansaattamisedellytysten täyttymisestä.

Sopimus on voimassa viisitoista vuotta ja sen jälkeen samoin ehdoin, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle irtisanovansa sopimuksen kahden toista kuukauden kuluttua. Irtisanomisen jälkeinen niin sanottu suoja-aika on viisitoista vuotta.

Voimaantullakseen sopimus edellyttää vielä eduskunnan hyväksymisen.

Sopimus allekirjoitettiin New Delhissä 7 marraskuuta 2002. Suomen puolesta sopimuksen allekirjoitti ulkomaankauppaministeri Jari Vilén ja Intian puolesta toinen valtiovarainministeri Anand Rao V. Adsul.

2. Lakiehdotusten perustelu

Laki Intian tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Perustuslain 95 §:n 1 momentissa edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtiosisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislailla.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi.

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:llä saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

2 §. Tarkempia säännöksiä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyvä voimaansaattamislakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja säätämisjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen

tarkoittamasta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet. Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten sopimusmääräysten sisältöön ja soveltamiseen välillisesti vaikuttavat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimuksen 1 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja edellyttävät eduskunnan suostumusta.

Sopimuksen 5 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määritellyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen toimenpiteen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista. Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu ja omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Lisäksi artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta voivat olla osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 5 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolella on välitön vastuu tietyin edellytyksin vahingosta, joita sen asevoimat tai viranomaiset ovat aiheuttaneet takavari-koimalla tai tuhoamalla toisen sopimuspuolen sijoittajan tekemän sijoituksen tai sijoituksen osan. Valmiuslain 37 §:n 1 momentin (198/2000) mukaan lain nojalla suoritettujen toimenpiteiden johdosta kärsitystä vahingosta suoritetaan täysi korvaus. Pykälän 2 momentin mukaan vahingosta suoritetaan kuitenkin vain kohtuullinen korvaus, jos vahinkoa on vahingon kärsineen varallisuusolot ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä vähäisenä tai jos valtionaloudelliset tai kansantaloudelliset syyt sitä vahinkojen suuren määrän vuoksi välttämättä vaativat. Sopi-

muksen 6 artiklan määräykset yhdessä 5 artiklan määräysten kanssa voivat olla ristiriidassa valmiuslain korvaussäännösten kanssa tai ainakin voivat valtioneuvoston harkintaa rajoittaen vaikuttaa tapaan, jolla valmiuslain säännöksiä sovelletaan. Määräykset kuuluvat sen vuoksi lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 9 artiklassa määritellään sijoittajan ja sopimuspuolen välisissä riidoissa noudatettavat menettelyt. Sopimuspuolet hyväksyvät omien tuomioistuintensa lisäksi myös välimiesoikeuden toimivallan sijoituksia koskevissa riitaisuuksissa. Välitystuomiot ovat lopullisia ja sitovia. Artiklassa tarkoitettussa välimiesmenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Sopimuksen 9 artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 10 artiklan mukaan sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevat sopimuspuolten väliset riitaisuudet voidaan ratkaista erityisessä välimiesmenettelyssä. Välimiesoikeuden päätös on sitova ja se voi koskea asioita, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan. Artiklassa tarkoitettussa välimiesmenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Tällaisen oikeudellisesti sitovan tulkinnan voidaan katsoa jossain määrin

koskettavan valtion täysivaltaisuutta ja kuuluvan lainsäädännön alaan.

Yleisperustelujen nykytilaa käsittelevässä jaksossa on lueteltu Suomen voimassa olevat sijoitusten suojelua koskevat sopimukset. Kaikkien sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskevat lait on säädetty tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Nyt käsiteltävänä oleva sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta Intian tasavallan kanssa ei poikkea voimassa olevista sopimuksista säätämisjärjestyksen kannalta merkityksellisissä kohdin. Esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan siten hyväksyä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi New Delhissä päivänä 7 marraskuuta 2002 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Intian tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Intian tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
New Delhissä 7 päivänä marraskuuta 2002 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Intian tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkomaankauppaministeri *Jari Vilén*

*Liite***SOPIMUS****Suomen tasavallan hallituksen ja Intian tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämistä ja suojaamisesta**

Suomen tasavallan hallitus ja Intian tasavallan hallitus, jäljempänä ”sopimuspuolet”, jotka

HALUAVAT luoda suotuisat olosuhteet sopimuspuolen sijoittajien laajemmalle sijoitustoiminnalle toisen sopimuspuolen alueella;

OVAT TIETOISIA siitä, että sijoitusten edistäminen ja suojaaminen kansainvälisen sopimuksen nojalla kannustaa yksittäisiä liiketoimintaan liittyviä aloitteita ja lisää Suomen tasavallan ja Intian tasavallan kansojen vaurautta;

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. ”Sijoitus” tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, joka on perustettu tai hankittu sen sopimuspuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti, jonka alueella sijoitus on tehty, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) irtain ja kiinteä omaisuus sekä omistusoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet ja vuokraoikeudet;
- b) uudelleensijoitettu tuotto;
- c) yrityksen osakkeet ja joukkovelkakirjat sekä muut osuudet yrityksestä;

d) vaateet tai oikeudet rahan tai sopimukseen perustuviin suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;

e) henkiseen ja teolliseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, teolliset mallioikeudet, tavaramerkit, tietotaito ja goodwill-arvo, sopimuspuolen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;

AGREEMENT**between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic on India on the Promotion and Protection of Investments**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of India, hereinafter referred to as “the Contracting Parties”,

DESIRING to create favourable conditions for fostering greater investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

RECOGNISING that the encouragement and protection of such investments under international agreement will be conducive to the stimulation of individual business initiatives and will increase the prosperity of the people of the Republic of Finland and the Republic of India.

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

(1) The term “Investment” means every kind of asset established or acquired in accordance with national laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment is made and includes in particular, though not exclusively:

- (a) movable and immovable property as well as property rights such as mortgages, liens, pledges and leases;
- (b) reinvested returns;
- (c) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in an enterprise;

(d) claims or rights to money or to any performances under contract, having economic value;

(e) intellectual and industrial property rights, such as patents, copyrights, industrial designs, trade marks, know-how and goodwill, in accordance with the relevant laws of the respective Contracting Party;

ja

f) lakiin tai sopimukseen perustuvat liike-toimiluvat, kuten luvat etsiä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja, mukaan lukien luvat etsiä malmeja, öljyä ja kaasua.

2. Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

3. ”Sijoittaja” tarkoittaa:

a) luonnollista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön perusteella;

b) oikeushenkilöä, esimerkiksi yhtymää, toiminimeä tai yhdistystä, joka on perustettu tai muodostettu sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti ja jonka rekisteröity toimipaikka on kyseisen sopimuspuolen alueella.

4. ”Tuotto” tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja kuten voitto, korot, omaisuuden luovutusvoitto, osingot, rojalit ja sijoitukseen liittyvät maksut.

5. ”Alue” tarkoittaa maa-aluetta, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä aluemerren ulkopuolisia merivvyöhykkeitä, joihin nähden kyseisellä sopimuspuolella on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta voimassaolevan kansallisen lainsäädäntönsä ja vuonna 1982 tehtyyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimukseen perustuvan kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

2 artikla

Sopimuksen soveltamisala

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin, joita sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sellaisiin vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

3 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli kannustaa toisen sopimuspuolen sijoittajia ja luo heille suotui-

(f) business concessions conferred by law or under a contract, such as concessions to search for, extract or exploit natural resources, including concessions for mining and oil and gas exploration.

(2) A change in the form in which the assets are invested or reinvested does not affect their character as an investment.

(3) The term “Investor” means

(a) any natural person deriving his/her status as a national of a Contracting Party from the laws of that Contracting Party, and

(b) any legal person such as a corporation, firm and association, constituted or established under the laws of the Contracting Party and having its registered office in the territory of the same Contracting Party.

(4) The term “Returns” means the amounts yielded by an investment such as profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees;

(5) The term “Territory” means the land territory, internal waters and territorial sea and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea over which the Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws and international law, as reflected in the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea.

Article 2

Scope of the Agreement

This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any claim which was settled before its entry into force.

Article 3

Promotion and Protection of Investments

(1) Each Contracting Party shall encourage and create favorable conditions for investors of the other Contracting Party and shall admit

sat olosuhteet, sekä hyväksyy tämän sopimuksen 1 artiklan määritelmän mukaiset sijoitukset.

2. Kumpikin sopimuspuoli on tämän sopimuksen mukaisesti vastuussa sen määräysten noudattamisesta ja ryhtyy käytettävissään oleviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että kaikki viranomaiset noudattavat näitä määräyksiä kyseisen sopimuspuolen alueella.

3. Sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ja niiden tuottoa kohdellaan aina oikeudenmukaisesti ja kohtuullisesti ja niille annetaan täysimääräinen suoja ja turva toisen sopimuspuolen alueella. Viimeksi mainittu sopimuspuoli ei millään tavoin haittaa kohtuuttomin tai syrjivin toimenpitein tällaisten sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödynmistä tai luovuttamista.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei kohdistakaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin sellaisia toimenpiteitä, joiden vaikutus olisi mielivaltainen tai syrjivä.

5. Yleisesti sovellettavat lait, määräykset, menettelytavat ja tuomioistuinten päätökset sekä kansainväliset sopimukset, joihin sopimuspuolet ovat sitoutuneet, ja jotka voivat vaikuttaa tämän sopimuksen soveltamiseen, pidetään jatkuvasti julkisina.

6. Mikään tämän sopimuksen määräys ei aseta sopimuspuolelle velvollisuutta luovuttaa luottamuksellisia tai omistamiseen liittyviä tietoja tai antaa pääsyä sellaisiin tietoihin, mukaan luettuna yksittäisiä sijoittajia tai sijoituksia koskevat tiedot, joiden paljastaminen haittaisi lainvalvontaa tai olisi kyseisen sopimuspuolen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön vastaista tai haittaisi yksittäisten sijoittajien oikeutettuja kaupallisia etuja.

4 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omien sijoittajiensa tai kolmansien maiden sijoittajien sijoituksille, sen mukaan kumpi kohteluista on sijoittajan mukaan edullisempi.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueel-

investments as defined in Article 1 of this Agreement.

(2) Each Contracting Party is fully responsible under this Agreement for the observance of the provisions of the Agreement, and shall take measures available to it to ensure such observance by all authorities within its territory.

(3) Investments and returns of investments of investors of one Contracting Party shall at all times enjoy fair and equitable treatment and full protection and security in the territory of the other Contracting Party. The latter Contracting Party shall in no way by unreasonable or discriminatory measures impair the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of such investments.

(4) Neither Contracting Party shall impose on investments by investors of the other Contracting Party, measures the effect of which would be arbitrary or unreasonable.

(5) Laws, regulations, procedures and judicial decisions of general application as well as international agreements which Contracting Parties have entered into and which may affect the operation of this Agreement shall continue to be made public.

(6) Nothing in this Agreement requires a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular enterprises.

Article 4

Treatment of Investments

(1) Each Contracting Party shall in its territory accord to investments by investors of the other Contracting Party treatment no less favourable than that which it accords to investments of its own investors or to investments made by investors of any third State, whichever, according to the investor, is more favourable.

(2) Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contract-

laan toisen sopimuspuolen sijoittajille näiden sijoitusten hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen ja luovuttamisen osalta oikeudenmukaisen ja kohtuullisen kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin sen omille sijoittajille tai kolmansien maiden sijoittajille myönnetty kohtelu, sen mukaan kumpi kohteista on sijoittajan mukaan edullisempi.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta sopimuspuolen kolmansille maille myöntämiin olemassa oleviin tai tuleviin etuihin, kohteluihin, etuoikeuksiin tai erivapauksiin, jotka perustuvat sellaiseen vapaakauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, talous- ja rahaliittoon tai muihin vastaavaan alueelliseen taloudellista yhdentymistä koskevaan sopimukseen taikka kokonaan tai pääasiassa verotusta koskevaan järjestelyyn, jonka osapuolena sopimuspuoli on tai johon se on liittynyt.

5 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei kansallisteta tai pakkolunasteta eikä niihin kohdisteta toimenpiteitä, joilla on kansallistamista tai pakkolunastusta vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei kyseisiin toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi ja kyseisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, ketään syrjimättä ja maksamalla siitä tosiasiallinen ja riittävä korvaus ilman aiheetonta viivytystä.

2. Tällainen korvaus vastaa pakkolunastetun sijoituksen kohtuullista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen ajankohtaa tai ennen kuin pakkolunastustoimenpiteet tulivat yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi. Korvaukseen sisältyy myös markkinakoron mukainen korko pakkolunastuspäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

3. Sijoittaja, joka sijoitus on pakkolunastettu, voi pakkolunastuksen suorittavan sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti saattaa pakkolunastustoimenpiteet kyseisen sopimuspuolen tuomioistuimen tai muun riippu-

ing Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, a fair and equitable treatment which in no case shall be less favourable than that accorded to investments of its own investors or investors of any third State, whichever, according to the investor, is more favourable.

(3) The provisions of paragraphs (1) and (2) of this Article do not apply to any present or future benefits, treatments, preferences or privileges which a Contracting Party accords to investors of a third State by virtue of its participation in or of its association with a free trade area, a customs union, a common market, an economic and monetary union or other similar regional economic integration agreement or any matter pertaining wholly or mainly to taxation.

Article 5

Expropriation

(1) Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having an effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") unless the measures are taken for a public purpose, authorised by the laws of that Contracting Party, on a non-discriminatory basis and against effective and adequate compensation without undue delay.

(2) Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated at the time immediately before the date of expropriation or before the impending measures of expropriation became public knowledge, whichever is earlier. Compensation shall also include interest at a commercial rate established on a market basis from the date of expropriation until the date of actual payment.

(3) An investor whose investment is expropriated may, under the laws of the Contracting Party making the expropriation, seek review of expropriation measures by a judicial or other independent authority of that Contracting Party. The Contracting Party taking

mattoman viranomaisen käsiteltäväksi. Pakkolunastustoimenpiteisiin ryhtyvä sopimuspuoli pyrkii kaikkiin tavoin varmistamaan, että asia käsitellään viipymättä.

the measures of expropriation shall make every endeavour to ensure that such review is carried out promptly.

6 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajalle, jonka kyseisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hätätilan, valtionsisäisten levottomuuksien tai muun vastaavan tilanteen vuoksi, edunpalautuksen, hyvityksen, korvauksen tai muun järjestelyn osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajan mukaan hänelle edullisempi.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakkottaneet sen sijoituksen, tai

b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen, vaikka tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,

myönnetään viimeksi mainitun sopimuspuolen toimesta edunpalautus tai korvaus, jonka tulee kummassakin tapauksessa olla riittävä, ja korvauksen tulee olla täysin realisoitavissa ja se maksetaan viipymättä.

3. Sijoittajilla, joiden sijoituksille aiheutuu tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuja menetyksiä, on oikeus saada tapauksensa viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmäärittämiseen tämän artiklan 2 kappaleen periaatteiden mukaisesti.

7 artikla

Maksujen siirto

Article 6

Compensation for Losses

(1) An investor of the Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, civil disturbances or other similar events, shall be accorded by the latter Contracting Party, as regards restitution, indemnification, compensation or other forms of settlement, a treatment no less favourable than that accorded to its own investors or investors of any third State, whichever, according to the investor, is more favourable to him.

(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

(a) the requisitioning of its investment by the latter's armed forces or authorities, or

(b) the destruction of its investment by the latter's armed forces or authorities, which was not required by the necessity of situation, shall be accorded by the latter Contracting Party a restitution or compensation which in either case shall be adequate and, with respect to resulting compensation, shall be fully realisable and shall be paid expeditiously.

(3) Investors whose investments suffer losses in accordance with paragraph (2) of this Article, shall have the right to prompt review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in paragraph (2) of this Article.

Article 7

Transfer of Payments

(1) Each Contracting Party shall ensure to

1. Kumpikin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille ketään syrjimättä oikeuden siirtää vapaasti maksuja. Siirrettäviin maksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) alkupääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen tai kasvattamiseen tarkoitettu lisäpääoma;

b) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai realisoinnista saadut tulot, mukaan luettuna osakkeiden myynnistä saadut tulot;

c) voitot, korot, osingot tai muut liiketointatulot;

d) lainojen takaisinmaksusta saadut varat, mukaan lukien niiden korot;

e) rojaltit ja palvelumaksut;

f) ulkomailta sijoitustoimintaan liittyvässä tarkoituksessa palkatun henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot;

g) tämän sopimuksen 5, 6 ja 9 artiklaan perustuvat maksut ja korvaukset.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen siirrot tehdään rajoituksetta vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä vallitsevan, siirrettävään valuuttaan sovellettavan avistavaihtokurssin mukaisesti, ja siirrot suoritetaan viipymättä. Jos markkinakurssia ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa viimeisintä vaihtokurssia, jota on käytetty valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

8 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho on antanut takuun korvausvastuusta toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvien muiden kuin kaupallisten riskien osalta, ja on suorittanut maksun sijoittajalle hänen tämän sopimuksen perusteella esittämänsä vaateen osalta, toinen sopimuspuoli tunnustaa sen, että ensin mainitulla sopimuspuolella tai sen edustajaksi määrättyllä taholla on sijaantulon perusteella oikeus käyttää omien sijoittajiensa oikeuksia ja periä heidän saataviaan. Sijaantulon perusteella saadut oikeudet ja vaateet eivät saa olla laajempia kuin sijoittajien alkuperäiset oikeudet

the investors of the other Contracting Party the free transfer of payments on a non-discriminatory basis. Transfers shall include in particular, though not exclusively:

(a) initial capital and additional capital to maintain and increase an investment,

(b) proceeds from a partial or total sale or liquidation of an investment, including proceeds from sale of shares,

(c) profits, interest, dividends or other current income,

(d) funds pursuant to repayment of loans, including interest thereon,

(e) royalties and service fees,

(f) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad in connection with an investment,

(g) payment or compensation under Articles 5,6 and 9 of this Agreement.

(2) Transfers under paragraph (1) of this Article shall be effected free of any restrictions and in a freely convertible currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred and shall be transferred expeditiously. If a market rate is unavailable, the rate to be used will be the most recent exchange rate applied for the conversion of currencies into Special Drawing Rights.

Article 8

Subrogation

Where the Contracting Party or its designated agency has guaranteed any indemnity against non-commercial risk in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party and has made a payment to such investors in respect to their claims under this Agreement, the latter Contracting Party shall recognise that the former Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of its own investors. The subrogation rights or claims shall not exceed the original rights or claims of such investors.

ja vaateet.

9 artikla

Sijoituksiin liittyvät riidat

1. Sopimuspuolen sijoittajan ja toisen sopimuspuolen väliset, tämän sopimuksen nojalla tehtyihin sijoituksiin liittyvät riidat ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan sovinnollisesti.

2. Jos riitaa ei ole onnistuttu ratkaisemaan sovinnollisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona jompikumpi riidan osapuolista on sitä pyytänyt, riidan osapuolena oleva sijoittaja voi saattaa riidan ratkaistavaksi seuraavasti:

a) riidan osapuolena olevan sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen tai muuhun oikeusviranomaiseen tai hallinnolliseen viranomaiseen taikka kyseisen sopimuspuolen suostumuksesta johonkin sen välitysoikeudelliseen elimeen;

b) kansainväliseen sovittelumenettelyyn Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (jäljempänä "UNCITRAL") sovittelua koskevien sääntöjen mukaisesti; tai

3. Jos tämän artiklan 2 kappaleen mukaisia vaihtoehtoja ei käytetä tai jos tämän artiklan 2 kappaleen b kohdan mukainen sovittelumenettely päättyy ilman sovintoratkaisun sisältävän sopimuksen allekirjoittamista, riita voidaan saattaa kansainväliseen välimiesmenettelyyn seuraavien määräysten mukaisesti:

a) 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti perustetun, sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälisen ratkaisukeskuksen ratkaistavaksi (jäljempänä "keskus"), kun molemmat sopimuspuolet ovat tulleet kyseisen yleissopimuksen sopimuspuoliksi, edellyttäen, että sijoittajat ovat kirjallisesti suostuneet menettelyyn; tai

b) keskuksen ratkaistavaksi sen sihteeristön välityksellä tapahtuvia menettelyjä varten laadittuja ylimääräisiä järjestelyjä koskevien sääntöjen mukaisesti, edellyttäen, että molemmat riidan osapuolet ovat suostuneet me-

Article 9

Investment Disputes

(1) Any dispute which may arise between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment under this Agreement shall, as far as possible, be settled amicably.

(2) If such a dispute cannot be settled amicably within a period of three months from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor that is party to the dispute may submit the dispute for resolution as follows:

(a) to the competent courts, judicial or administrative bodies of the Contracting Party that is party to the dispute, or with the consent of the Contracting Party to its arbitral bodies; or

(b) to international conciliation under the Conciliation Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (hereinafter referred to as "UNCITRAL"); or

(3) should the options in paragraph (2) of this Article not be exercised or where the conciliation proceedings under paragraph (2)(b) of this Article are terminated other than by signing of a settlement agreement, the dispute may be referred to international arbitration according to the following provisions:

(a) to the International Centre for Settlement of Investment Disputes (hereinafter referred to as 'the Centre'), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington on 18 March 1965 when both Contracting Parties become parties to the said Convention, subject to the investors written consent; or

(b) to the Centre under the Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the Centre subject to the consent of both parties to the dispute; or

nettelyyn; tai

c) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan UNCITRAL:in välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi, seuraavin sääntöjä koskevin muutoksin:

i) sääntöjen 7 artiklan mukaiset nimitykset tekee Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai virkaiältään seuraavaksi vanhin Kansainvälisen tuomioistuimen jäsen, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen eikä muutoin esynyt hoitamaan kyseistä tehtävää. Kolmas välimies ei saa olla kummankaan sopimuspuolen kansalainen;

ii) riidan osapuolet nimittävät välimiehensä kahden kuukauden kuluessa;

iii) välimiesoikeus perustelee päätöksensä kumman tahansa riidan osapuolen pyynnöstä;

iv) välimiesoikeus tekee päätöksensä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

4. Kumpikaan sopimuspuolista, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita missään riidan vaiheessa sille, että sijoittaja pyytää riidan käsittelyä tämän artiklan mukaisesti, sillä perusteella, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain.

5. Välimiestuomio on lopullinen ja sitova ja riidan osapuolet noudattavat sen ehtoja. Välimiestuomio pannaan täytäntöön sen sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella sijoitus on tehty.

(c) to an ad hoc arbitral tribunal which, unless otherwise agreed to by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of UNICITRAL, subject to the following modifications:

(i) The appointing authority under Article 7 of the said Rules shall be the President, the Vice-President or the next senior Judge of the International Court of Justice, who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging this task. The third arbitrator must not be a national of either Contracting Party.

(ii) The parties to the dispute shall appoint their respective arbitrators within two months.

(iii) The arbitral tribunal shall state the basis of its decision and give reasons upon the request of either party to the dispute.

(iv) The arbitral award shall be made in accordance with the provisions of this Agreement.

(4) At no stage of a dispute, shall a Contracting Party which is a party to the dispute object to the investor from raising a dispute under this Article on the ground that it, being the other party to the dispute, has received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

(5) The arbitral award shall be final and binding and the parties to the dispute shall abide and comply with the terms of the award. The award shall be enforced in accordance with national law of the Contracting Party where the investment has been made.

10 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, tulisi mahdollisuuksien mukaan ratkaista sovinnollisesti.

2. Jos riitaa ei ole ratkaistu tällä tavoin kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona neuvotteluja on pyydetty, se saataan jommankumman sopimuspuolen pyynnöllä

Article 10

Disputes between the Contracting Parties

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, as far as possible, be settled amicably.

(2) If such a dispute has not thus been settled within six months from the date on which negotiations were requested, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.

nöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten siten, että kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, jonka sopimuspuolet nimittävät välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden kuluessa ja puheenjohtaja nimitetään neljän kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona tämän artiklan 2 kappaleen mukainen kirjallinen pyyntö on esitetty.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleen mukaisia määräaikoja ei ole noudatettu, kumpi tahansa sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Nimitykset tekee Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai virkaiältään seuraavaksi vanhin Kansainvälisen tuomioistuimen jäsen, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelytapasäännöistään ja tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Kumpikin sopimuspuoli vastaa oman jäsenensä kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Välimiesoikeus voi kuitenkin päättää, että jommankumman sopimuspuolen osuus kustannuksista on suurempi. Välimiesoikeuden päätökset ja tuomiot ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia.

11 artikla

Henkilökunnan maahantulo

Kumpikin sopimuspuoli kohtelee lakiansa ja määräystensä mukaisesti suotuisasti sijoituksiin liittyviä lupahakemuksia ja myöntää nopeasti luvat, joita sen alueella tarvitaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia varten.

(3) The arbitral tribunal shall be constituted for each individual case, each Contracting Party appointing one member. These two members shall then agree on a national of a third State to be appointed by the Contracting Parties as their Chairman. The members shall be appointed within two months and the Chairman within four months from the date of the written notice containing the request under paragraph (2) of this Article.

(4) If the time limits referred to in paragraph (3) of this Article have not been complied with, either Contracting Party may invite the International Court of Justice to make the necessary appointments. The appointing authority shall be the President, the Vice-President or the next senior Judge of the International Court of Justice, who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging this task.

(5) The arbitral tribunal shall determine its own procedures and take its decisions by a majority of votes. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member and its own representation in the arbitration proceedings. The costs of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties. The decisions and awards of the arbitral tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties.

Article 11

Entry of Personnel

Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably the applications relating to investments and grant expeditiously the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

12 artikla

Sovellettava lainsäädäntö

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kaikkiin sijoituksiin sovelletaan sen sopimuspuolen voimassa olevaa lainsäädäntöä, jonka alueella sijoitus on tehty.

2. Tämän sopimuksen määräykset eivät estä isäntäosapuolta ryhtymästä, soveltaen lainsäädäntöään ketään syrjimättä, tarvittaaviin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen sen merkittävien turvallisuuteen liittyvien etujen suojelemiseksi poikkeuksellisissa olosuhteissa taikka äärimmäisessä hätätilanteessa.

13 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä olemassa olevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

14 artikla

Neuvottelut

Sopimuspuolet neuvottelevat ajoittain keskenään käsitelläkseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tarkastellakseen sellaisia kysymyksiä, joita tästä sopimuksesta voi johtua. Tällaiset neuvottelut käydään sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista on sovittu diplomaattiteitse.

15 artikla

Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolman-

Article 12

Applicable Laws

(1) Except as otherwise provided in this Agreement, all investments shall be governed by the laws in force in the territory of the Contracting Party in which such investments are made.

(2) Nothing in this Agreement precludes the host Contracting Party from taking necessary action in abnormal circumstances for the protection of its essential security interests or in circumstances of extreme emergency in accordance with its laws applied on a non discriminatory basis.

Article 13

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall, to the extent that they are more favourable, prevail over the present Agreement.

Article 14

Consultations

The Contracting Parties shall consult each other from time to time for reviewing the implementation of the present Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held at a place and at a time agreed upon through diplomatic channels.

Article 15

Final Clauses

(1) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which the

tenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden valtiosäännön mukaiset vaatimukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

2. Tämä sopimus on voimassa viidentoista vuoden ajan. Sen jälkeen sopimus on edelleen voimassa, kunnes on kulunut kaksitoista kuukautta siitä päivästä, jona jompikumpi sopimuspuoli on ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti aikomuksestaan päättää sopimuksen voimassaolo.

3. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jona tämän sopimuksen voimassaolon päättymistä koskeva ilmoitus on tullut voimaan, 1-14 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan viidentoista vuoden ajan kyseisestä päivästä lukien.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena New Delhissä 7 päivänä marraskuuta 2002, suomen, hindin ja englannin kielellä, kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaisia. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Intian tasavallan hallituksen puolesta

Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

(2) This Agreement shall remain in force for a period of fifteen years. Thereafter it shall remain in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party notifies the other Contracting Party in writing of its decision to terminate this Agreement.

(3) With respect to investments made prior to the date on which the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 14 remain in force for a further period of fifteen years from that date.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done at New Delhi on the 7th of November 2002 in two originals in the Finnish, Hindi and English languages, all three texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of
Finland

For the Government of the Republic of India